

ROZSUDEK SOUDU (pátého senátu)

7. prosince 2004 *

Ve věci T-240/02,

Koninklijke Coöperatie Cosun UA, se sídlem v Breda (Nizozemsko), zastoupené
M. Slotboomem, N. Helderem a J. Coumansem, advokáty,

žalobce,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené X. Lewisem, jako zmocněncem, ve
spolupráci s F. Tuytschaeverem, advokátem, s adresou pro účely doručování
v Lucemburku,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise REM 19/01 ze dne
2. května 2002, kterým se prohlašuje žádost o prominutí dovozního cla podaná ve
prospěch žalobce Nizozemským královstvím za nepřípustnou,

* Jednacl jazyk: nizozemština.

**SOUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH
SPOLEČENSTVÍ (pátý senát),**

ve složení P. Lindh, předsedkyně, R. García-Valdecasas a K. Jürimäe, soudci,
vedoucí soudní kanceláře: J. Plingers, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 16. září 2004,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

Společná organizace trhů v odvětví cukru

- 1 Nařízení Rady (EHS) č. 1785/81 ze dne 30. června 1981 o společné organizaci trhů v odvětví cukru (Úř. věst. L 177, s. 4, dále jen „základní nařízení“) upravuje zejména výrobu, dovoz a vývoz cukru. Stanoví zejména režim výrobních kvót, který představuje, podle jeho patnáctého bodu odůvodnění, prostředek zajišťující výrobcům ceny platné ve Společenství a odbyt jejich produkce.

- 2 V rámci režimu kvót článek 24 základního nařízení stanoví pro každý hospodářský rok (tedy od 1. července roku do 30. června následujícího roku) základní množství „cukru A“ a „cukru B“, jež připadá každému členskému státu, aby je rozdělil mezi výrobce cukru usazené na jeho území. Výrobním podnikům je tak přidělována kvóta A a kvóta B pro každý hospodářský rok. Veškeré množství cukru vyrobeného nad rámec kvót A a B je označeno jako „cukr C“ nebo „cukr nad rámec kvóty“.
- 3 Podmínky prodeje cukru se liší vzhledem k jeho kvalifikaci. Cukr A a cukr B podléhají jiným mechanismům podpory stanoveným základním nařízením, cukr vyrobený v rámci kvóty A požívá vyšší úroveň záruk (zaručené intervenční ceny a vývozní pomoc ve formě náhrad), než je úroveň zajištěná pro cukr B (pouze vývozní náhrady).
- 4 Cukr C nepodléhá ani režimu cenové podpory, ani režimu vývozních náhrad. Mimoto cukr C nemůže být prodáván na vnitřním trhu, a musí tedy být vyvážen mimo Společenství k prodeji na světovém trhu. Článek 26 základního nařízení v tomto ohledu stanoví následující:

„1. [...] cukr C, který se nepřevádí [...] nesmí být prodáván na vnitřním trhu Společenství a musí být vyvezen v nezměněném stavu před 1. lednem následujícím po dotčeném hospodářském roce.

[...]

3. Prováděcí pravidla k tomuto článku budou stanovena postupem podle článku 41.

Tato prováděcí pravidla stanoví zejména vybírání částky za cukr C [...] upravený v odstavci 1, jehož vývoz v nezměněném stavu ve stanovené lhůtě nebyl k určenému datu prokázán.“

- 5 Nařízení Komise (EHS) č. 2670/81 ze dne 14. září 1981, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro výrobu cukru nad rámec kvóty (Úř. věst. L 262, s. 14; Zvl. vyd. 03/05, s. 85), upřesňuje podmínky, za kterých se vývoz cukru C považuje za uskutečněný. Jeho článek 1 ve znění nařízení Komise (EHS) č. 3892/88 ze dne 14. prosince 1988, kterým se mění nařízení č. 2670/81 (Úř. věst. L 346, s. 29), zejména stanoví:

„1. Vývoz uvedený v čl. 26 odst. 1 [základního] nařízení se považuje za uskutečněný, jestliže:

- a) cukr C [...] je vyvážen z členského státu, na jehož území byl vyroben;

- b) členský stát uvedený v písmenu a) přijal vývozní prohlášení před 1. lednem, který následuje po konci hospodářského roku, v němž byl cukr C [...] vyroben;

- c) cukr C [...] opustil celní území Společenství nejpozději ve lhůtě 60 dnů po 1. lednu uvedeném v písmenu b);

- d) výrobek byl z členského státu uvedeného v písmenu a) vyvezen bez náhrady nebo dávky.

Kromě případu vyšší moci, pokud nejsou splněny všechny podmínky uvedené v prvním pododstavci, dotyčné množství cukru C [...] se považuje za prodané na vnitřním trhu.

V případě vyšší moci přijme příslušný orgán členského státu, na jehož území byl cukr C [...] vyroben, opatření nezbytná vzhledem k okolnostem, kterých se dovolává dotyčná strana.“

- 6 Článek 3 nařízení č. 2670/81, změněný článkem 1 nařízení Komise (EHS) č. 3559/91 ze dne 6. prosince 1991, kterým se mění nařízení č. 2670/81 (Úř. věst. L 336, s. 26), zní následovně:

„1. Na množství, která byla ve smyslu čl. 1 odst. 1 prodána na vnitřním trhu, vyměří dotyčné členské státy poplatek rovnající se součtu:

a) u cukru C na 100 kilogramů:

- nejvyšší dovozní dávky na 100 kilogramů bílého, případně surového cukru, která je použitelná během období, jež zahrnuje hospodářský rok, v němž byl dotyčný cukr vyroben, a šest měsíců po uvedeném hospodářském roce, a

— 1 ECU;

[...]

4. V případě množství cukru C [...], který byl před vývozem nenávratně zničen nebo poškozen za okolností, které příslušný orgán dotyčného členského státu uzná jako případ vyšší moci, se příslušná částka k úhradě uvedená v odstavci 1 neuloží.“

Ustanovení o spravedlnosti v celních právních předpisech Společenství

- 7 Právní úprava Společenství v oblasti cel stanovuje možnost úplného nebo částečného vrácení zaplaceného dovozního nebo vývozního cla nebo prominutí částky celního dluhu. Podmínky pro prominutí cla jsou stanoveny v článku 13 nařízení Rady (EHS) č. 1430/79 ze dne 2. července 1979 o vrácení nebo prominutí dovozního cla nebo vývozního cla (Úř. věst. L 175, s. 1) ve znění nařízení Rady (EHS) č. 3069/86 ze dne 7. října 1986, kterým se mění nařízení č. 1430/79 (Úř. věst. L 286, s. 1). Odstavec 1 tohoto ustanovení stanoví:

„Dovozní clo lze vrátit nebo prominout ve zvláštních případech [...], které vyplývají z okolností, jež nelze přičítat ani podvodnému jednání, ani hrubé nedbalosti zúčastněné osoby.

[...]“

- 8 Článek 14 nařízení č. 1430/79 upřesňuje, že ustanovení jeho článku 13 se rovněž použije v oblasti vrácení nebo prominutí vývozního cla.
- 9 Podle čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1430/79 se „dovozním clem“ rozumí „jak clo a poplatky s rovnocenným účinkem, tak zemědělské dávky a jiné dovozní poplatky zavedené v rámci společné zemědělské politiky nebo v rámci zvláštních úprav platných podle článku 235 Smlouvy [nyní článek 308 ES], pro některé druhy zboží vzniklého zpracováním zemědělských výrobků“.
- 10 Podle čl. 1 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1430/79 se „vývozními cly“ rozumí „zemědělské dávky a jiné vývozní poplatky zavedené v rámci společné zemědělské politiky nebo v rámci zvláštních úprav platných, podle článku 235 Smlouvy, pro některé druhy zboží vzniklého zpracováním zemědělských výrobků“.

Skutkový základ sporu

- 11 Žalobce, družstvo usazené v Nizozemsku, vyráběl cukr C v průběhu hospodářských let 1991/1992 a 1992/1993. V období mezi 10. únorem a 23. zářím 1993 prostřednictvím své dceřiné společnosti Limako Suiker BV prodal společnosti Django's Handelsonderneming jisté množství zásilek cukru C určených pro vývoz do Chorvatska a Slovinska. V obdobích od 22. července do 16. srpna 1993 a od 26. srpna do 24. září 1993 žalobce prodal zásilky cukru C určené pro vývoz do Maroka společnostem NV Voeders SA Aliments Serry a Sieger BV.

- 12 Dne 24. června 1993 nizozemská služba pro informace a finanční vyšetřování (dále jen „FIOD“) požádala Hoofdproduktschap Akkerbouw (dále jen „HPA“), orgán, který je v Nizozemsku příslušný pro použití právních předpisů v oblasti společné organizace trhů, zejména v odvětví cukru, o informace ohledně vyšetřování vztahujícího se zejména na Django's Handelsonderneming. FIOD obdržela od HPA informace ohledně vad v celních dokumentech týkajících se vývozních operací cukru C. FIOD požádala HPA o zaujetí zdrženlivého postoje vůči žalobci s ohledem na probíhající vyšetřování. Vady konstatované ve vývozních dokumentech, které obdržel HPA, daly podnět k zahájení soudního vyšetřování podvodu proti společnosti Django's Handelsonderneming.
- 13 V červnu a srpnu 1993 HPA zaslala žalobci a jeho dceřiné společnosti Limako Suiker oznámení o nesprávném orazítkování celních dokumentů týkajících se zboží určeného pro Chorvatsko a Slovinsko. V říjnu 1993 došly HPA nesprávně orazítkované formuláře týkající se zásilek cukru C do Maroka.
- 14 Dne 14. října 1993 oznámily nizozemské úřady žalobci čísla vývozních formulářů, u kterých nebyl prokázán vývoz mimo Společenství.
- 15 Dne 25. dubna 1994 HPA požadovala po žalobci částku 6 284 721,03 nizozemských guldenů (NLG) z důvodu, že žalobce neprokázal, že určité množství zásilek cukru C opustilo území Společenství do míst určených v Chorvatsku, Slovinsku a Maroku. Dne 13. června 1993 byla výše této dávky snížena na 6 250 856,78 NLG, tedy na 2 836 515,14 eur z důvodu chyby v původním výpočtu.

- 16 Dne 18. května 1994 žalobce podal k HPA stížnost proti požadované dávce. Dne 19. června 1995 byla tato stížnost HPA zamítnuta. Dne 14. července 1995 žalobce podal odvolání proti tomuto zamítavému rozhodnutí u College van Beroep voor het bedrijfsleven (Kolegium pro hospodářské spory, dále jen „CBB“).
- 17 Dne 24. dubna 1995 žalobce podal k HPA žádost o prominutí požadovaného cla na základě článku 239 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307), a článku 905 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení č. 2913/92 (Úř. věst. L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3). Dne 6. srpna 2001 Nizozemské království podalo ve prospěch žalobce u Komise žádost o prominutí dovozního cla.
- 18 Dne 2. května 2002 Komise přijala rozhodnutí REM 19/01 prohlašující žádost o prominutí dovozního cla podanou ve prospěch žalobce Nizozemským královstvím za nepřipustnou (dále jen „napadené rozhodnutí“). Na základě tohoto rozhodnutí HPA dne 6. června 2002 uvědomila žalobce o nepřipustnosti jeho žádosti o prominutí.

Řízení a návrhy účastníků řízení

- 19 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 9. srpna 2002 žalobce podal tuto žalobu.

- 20 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Soud (pátý senát) o zahájení ústní částí řízení. V rámci organizačních procesních opatření Soud vyzval Komisi, aby předložila určité dokumenty. Komise tomuto návrhu vyhověla ve stanovené lhůtě.
- 21 Rozhodnutím ze dne 9. června 2004 došlým Soudnímu dvoru dne 11. června 2004 CBB položil na základě článku 234 ES Soudnímu dvoru dvě předběžné otázky (věc Koninklijke Coöperatie Cosun, C-248/04) v rámci sporu mezi žalobcem a HPA ohledně poplatku požadovaného po žalobci za nevyvezení dotčeného množství cukru C. Podstatou první otázky CBB je, zda v případě, že se možnost prominout clo na základě článku 13 nařízení č. 1430/79 nepoužije na dávky z cukru C, jsou základní nařízení a nařízení č. 2670/81 neplatná vzhledem k nemožnosti vrácení nebo prominutí dotčené dávky z důvodu spravedlnosti. Druhou otázkou se postupující soud táže Soudního dvora na případné účinky neplatnosti těchto nařízení na vymahatelnost dávek z cukru C za okolností projednávané věci.
- 22 Dopisem ze dne 1. září 2004 se žalobce domáhal toho, aby toto řízení bylo přerušeno až do vydání rozsudku Soudního dvora, jímž bude ukončeno řízení ve výše uvedené věci Koninklijke Coöperatie Cosun, C-248/04. Dopisem ze dne 9. září 2004 Komise předložila své vyjádření k tomuto návrhu s tím, že uvedla, že přerušování řízení nepovažuje za nezbytné.
- 23 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 16. září 2004. Na jednání žalobce zopakoval svůj návrh na přerušování řízení a Komise opětovně požadovala, aby se v řízení pokračovalo. Vzhledem k tomu, že Komise se vyslovila proti návrhu na přerušování řízení a jelikož neexistovaly zvláštní okolnosti odůvodňující přerušování řízení, Soud tomuto návrhu nevyhověl.

24 Žalobce navrhuje, aby Soud:

- zrušil napadené rozhodnutí;

- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

25 Komise navrhuje, aby Soud:

- zamítl žalobu jako neopodstatněnou;

- uložil žalobci náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

26 Žalobce se na podporu své žaloby dovolává žalobního důvodu vycházejícího z porušení článků 1 a 13 nařízení č. 1430/79 a podpůrně žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady rovnosti a právní jistoty a údajné zásady spravedlnosti.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článků 1 a 13 nařízení č. 1430/79

Argumenty účastníků řízení

- 27 Žalobce tvrdí, že dovozní dávka, jež mu byla uložena na základě článku 26 základního nařízení a článku 3 nařízení č. 2670/81 musí být považována za dovozní nebo vývozní clo ve smyslu čl. 1 odst. 2 nařízení č. 1430/79. Taková dávka totiž představuje poplatek s rovnocenným účinkem nebo alespoň zemědělskou dávku nebo jiný dovozní či vývozní poplatek zavedený v rámci společné zemědělské politiky ve smyslu posledně uvedeného ustanovení.
- 28 Žalobce uplatňuje, že otázka, zda je dotyčná částka dovozním, nebo vývozním clem ve smyslu tohoto ustanovení, musí být řešena výlučně na základě objektivních kritérií spjatých s povahou takové dávky. Uvádí, že podle bodů odůvodnění základního nařízení dávka z výroby použitelná na cukr C sleduje stejné cíle jako clo, totiž ochranu vnitřního trhu, stabilizaci trhů a zabezpečení zásobování. Taková dávka směřuje zejména k obnově obchodních vztahů narušených skutečností, že cukr C nebyl vyvezen (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2002, British Sugar, C-101/99, Recueil, s. I-205, bod 41).
- 29 Žalobce rovněž podotýká, že podle třetího bodu odůvodnění nařízení č. 2670/81 se na cukr C, který nebyl vyvezen, musí vztahovat podobné podmínky jako na cukr dovezený ze třetích zemí. Dospívá k závěru, že cukr C podléhá dávce z důvodu překročení hranice, tedy dovozní dávce.

- 30 Žalobce též připomíná, že v souladu s článkem 3 nařízení č. 2670/81 se částka dávky z výroby stanoví na základě dovozních dávek použitelných na cukr. V tomto ohledu tvrdí, že na rozdíl od toho, co uvádí Komise v napadeném rozhodnutí takový odkaz na dovozní dávky nevytváří pouze základ pro výpočet, a tedy že částka takové dávky je clem. Skutečnost, že podle článku 3 nařízení č. 2670/81 se vedle dovozních dávek zohledňuje též paušální částka, pouze o to více staví nevyvezený cukr C na roveň s cukrem dovezeným, neboť jak vyplývá z bodů odůvodnění nařízení Komise (EHS) č. 2645/70 ze dne 28. prosince 1970, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro výrobu cukru nad rámec nejvyšší kvóty (Úř. věst. L 283, s. 48), tato paušální částka se stanoví na základě nákladů na odbyt dovezeného cukru, a jejím účelem tedy je náprava výhody, které by mohl požívat výrobce cukru C ve srovnání s dovozcem cukru ze třetích zemí vzhledem ke skutečnosti, že prvně uvedený nenese určité náklady, které dovozce nést musí.
- 31 Žalobce konečně tvrdí, že zákonodárce Společenství nemohl zvolit jinou metodu výpočtu pokud jde o částku uvalenou na nevyvezený cukr C s tím, že upozorňuje na to, že když Komise přijala první prováděcí nařízení týkající se společné organizace trhů v odvětví cukru (dále jen „SOT v odvětví cukru“), tedy nařízení č. 2645/70, vědomě shledala, že je nezbytné podrobit výrobce cukru C stejným podmínkám jako dovozce. Žalobce dospívá k závěru, že je nepřijatelné zvolit jiný základ pro výpočet nebo stavět výrobce cukru C do jiné pozice než dovozce.
- 32 Komise má za to, že napadené rozhodnutí správně konstatovalo nepřipustnost žádosti o prominutí, neboť částku, kterou výrobce cukru musí uhradit za překročení výrobní kvóty, jež mu byla přidělena, nelze považovat za dovozní clo, a nemůže být tedy prominuta ve smyslu celních právních předpisů Společenství.

Závěry Soudu

- 33 Články 13 a 14 nařízení č. 1430/79 upravují možnost vrácení nebo prominutí dovozního či vývozního cla za zvláštních situací, jež vyplývají z okolností nezahrnujících ani podvodné jednání, ani hrubou nedbalost na straně zúčastněné osoby.
- 34 V projednávané věci se žádost o prominutí cla tvořící předmět napadeného rozhodnutí týkala částky požadované po žalobci na základě článku 26 základního nařízení a článku 3 nařízení č. 2670/81 z důvodu neprodání určitého množství cukru C mimo Společenství. Otázkou je, zda tato částka musí být považována za dovozní nebo vývozní clo ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79, a zda tedy žádost o prominutí spadá, či nikoli do působnosti tohoto ustanovení.
- 35 V souladu s čl. 1 odst. 2 písm. a) a b) nařízení č. 1430/79 dovozní nebo vývozní cla zahrnují zaprvé cla, zadruhé poplatky s účinkem rovnocenným clům a zatřetí zemědělské dávky a jiné dovozní či vývozní poplatky zavedené v rámci společné zemědělské politiky nebo v rámci zvláštních úprav platných, podle článku 308 ES, pro některé druhy zboží vzniklého zpracováním zemědělských výrobků.
- 36 Úvodem je namístě konstatovat, že požadovaná částka formálně neodpovídá žádné ze tří kategorií vypočtených v čl. 1 odst. 2 písm. a) a b) nařízení č. 1430/79.

- 37 Jak vyplývá z článku 26 základního nařízení a čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2670/81, tato částka totiž vznikla z důvodu, že k datu určenému za tímto účelem nebyl prokázán vývoz určitého množství cukru C ve stanovené lhůtě. Tato částka je tudíž požadována po výrobci cukru C z důvodu, že tento cukr nad rámec kvóty, vyrobený ve Společenství, byl prodán na vnitřním trhu.
- 38 Z toho vyplývá, že částka z cukru C nepředstavuje clo, tj. dávku založenou na společném celním sazebníku Evropských společenství ve smyslu článků 23 ES a 26 ES. Nejedná se též o poplatek s účinkem rovnocenným clu, kterým je podle ustálené judikatury každá jednostranně uložená peněžitá povinnost, bez ohledu na její název nebo způsob vybírání, postihující zboží z důvodu skutečnosti, že překračuje hranici, která není clem jako takovým (rozsudky Soudního dvora ze dne 17. července 1997, Haahr Petroleum, C-90/94, Recueil, s. I-4085, bod 20, a ze dne 2. dubna 1998, Outokumpu, C-213/96, Recueil, s. I-1777, bod 20). Konečně dotčená částka není striktně zemědělskou dávkou „dovozní nebo vývozní“, tedy dávkou zatěžující zemědělské výrobky z důvodu skutečnosti, že překračují vnější hranice Společenství.
- 39 Žalobce však tvrdí, že částka uvalená na nevyvezený cukr C musí být považována za dovozní nebo vývozní clo, poněvadž sleduje stejné cíle jako clo, její výše je stanovena na základě dovozních dávek použitelných na cukr a slouží k tomu, že se na nevyvezený cukr nad rámec kvóty vztahují podobné podmínky jako na cukr dovezený ze třetích zemí.
- 40 V tomto ohledu je třeba uvést, že dávka uvalená na nevyvezený cukr nad rámec kvóty tvoří součást mechanismů SOT v odvětví cukru. Tyto mechanismy, jako je stanovení indikativních nebo intervenčních cen, vytvoření společného režimu výměny se třetími zeměmi nebo stanovení výrobních kvót, směřují k zajištění společných cílů, zejména zachování nezbytných záruk, pokud jde o zaměstnanost

a životní úroveň výrobců, zabezpečení zásobování všech spotřebitelů cukrem, stanovenou úroveň cen a stabilitu trhu s cukrem.

- 41 Je však rovněž třeba uvést, že každý z uvedených mechanismů sleduje specifické cíle nebo odpovídá zvláštním potřebám. Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobce, nelze tedy usoudit, že dávka z výroby použitelná na cukr C sleduje striktně stejné cíle jako clo nebo, přesněji, dovozní dávky nebo vývozní náhrady stanovené v rámci SOT v odvětví cukru.
- 42 Jak totiž vyplývá z pátého bodu odůvodnění základního nařízení, cílem vytvoření společného režimu výměny na vnější hranici Společenství, který zahrnuje systém dovozních dávek a vývozních náhrad, je stabilizace společného trhu tím, že se zejména bude předcházet tomu, aby se kolísání cen cukru na světovém trhu odráželo na cenách uvnitř Společenství. Za tímto účelem SOT v odvětví cukru upravuje vybírání dovozních dávek při dovozu ze třetích zemí a poskytování vývozních náhrad při vývozu do těchto zemí, směřujících v odvětví cukru k pokrytí rozdílu mezi cenami vně a uvnitř Společenství, pokud je cena na světovém trhu nižší než cena ve Společenství.
- 43 SOT v odvětví cukru rovněž zavádí systém výrobních kvót, které podle patnáctého bodu odůvodnění základního nařízení představují prostředek k zajištění výrobcům cen platných ve Společenství a odbytu jejich produkce. V rámci tohoto režimu základní nařízení vytvořilo mechanismus určený k řešení situace, kdy produkce překračuje kvóty A a B přidělené výrobcům, totiž cukr C. S ohledem na to, že se kategorie cukru C týká výlučně přebytků cukru, které nesmí narušit trh, zákonodárce Společenství zavedl v čl. 26 odst. 1 prvním pododstavci základního

nařízení zákaz prodeje na vnitřním trhu a z toho přímo plynoucí povinnost jeho vývozu (výše uvedený rozsudek British Sugar, bod 41).

- 44 Porušení této povinnosti má za následek vymáhání stanovené částky po výrobci. Tato pokuta má tedy zejména povahu odrazující, jež má za cíl zajistit dodržování zákazu prodeje cukru C na vnitřním trhu. Tato částka je tedy stanovena odkazem na nejvyšší dovozní dávku v průběhu období zahrnujícího hospodářský rok, v jehož průběhu byl dotčený cukr vyroben, a šest měsíců následujících po tomto hospodářském roce. Tato částka podle jedenáctého bodu odůvodnění základního nařízení, rovněž přispívá k zajištění toho, aby výrobci plně financovali náklady prodeje přebytků, vzniklých v důsledku rozdílu mezi výrobou a spotřebou ve Společenství.
- 45 S ohledem na výše uvedené nelze shledat, že skutečnost, že částka uvalená na nevyvezený cukr C je vypočtena na základě součtu dovozní dávky a paušální částky stanovené na základě nákladů odbytu dovezeného cukru, má za následek přeměnu této částky na dovozní clo. Jak Komise správně konstatovala v bodu 10 odůvodnění napadeného rozhodnutí, toto zohlednění dovozních dávek slouží pouze ke stanovení základu nebo metody výpočtu pro určení této částky. Tento základ pro výpočet byl zvolen zákonodárcem Společenství z důvodu cílů sledovaných zavedením této částky na cukr nad rámec kvóty nevyvezený v určené lhůtě, tedy zejména, jak bylo uvedeno výše, k zajištění dodržování zákazu prodeje na vnitřním trhu.
- 46 Tento závěr nelze vyvrátit argumentem žalobce, podle něž třetí bod odůvodnění nařízení č. 2670/81 stanoví, že se na nevyvezený cukr C musí vztahovat podobné podmínky jako na cukr dovezený ze třetích zemí. Dotčený bod odůvodnění totiž upřesňuje, že je to právě „při stanovení výše částky účtované v případě prodeje na vnitřním trhu“, kdy se na nevyvezený cukr C musí vztahovat podobné podmínky

jako na cukr dovezený ze třetích zemí. Body odůvodnění nařízení č. 2670/81 pouze potvrzují tezi, podle níž odkaz na dovozní dávky vytváří pouze základ pro výpočet dotčené částky.

- 47 Je tedy na místě dospět k závěru, že částka požadovaná po žalobci na základě článku 26 základního nařízení a článku 3 nařízení č. 2670/81 z důvodu neprodání určitého množství cukru C mimo Společenství, nepředstavuje dovozní nebo vývozní clo ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79, a že tedy Komise neporušila tato ustanovení tím, že žádost o prominutí prohlásila za nepřijatelnou.
- 48 V důsledku toho musí být tento žalobní důvod zamítnut.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady rovnosti a právní jistoty a údajné zásady spravedlnosti

Argumenty účastníků řízení

- 49 Žalobce podpůrně tvrdí, že ačkoliv částka, jejíž prominutí bylo požadováno, nepředstavuje dovozní nebo vývozní clo ve smyslu nařízení č. 1430/79, Komise měla zkoumat tuto žádost v rámci článku 13 tohoto nařízení, který je obecným ustanovením o spravedlnosti (rozsudek Soudu ze dne 10. května 2001, Kaufring a další v. Komise, T-186/97, T-187/97, T-190/97 až T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 až T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 a T-147/99, Recueil, s. II-1337, bod 224) a že tím, že se omezila na zamítnutí žádosti jako nepřijatelné, porušila zásady rovnosti a spravedlnosti.

- 50 Žalobce uvádí, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že nemá právo na prominutí z důvodu zvláštních okolností, přičemž podotýká, že jak též vyplývá z čl. 8 odst. 1 a z čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 94/728/ES, Euratom ze dne 31. října 1994 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. L 293, s. 9) nizozemské úřady nemají žádnou pravomoc k zajištění dodržování zásady spravedlnosti, neboť jsou povinny vybrat částku požadovanou podle článku 3 nařízení č. 2670/81 a tuto částku poskytnout Komisi.
- 51 Žalobce je tedy podroben jinému zacházení ve srovnání s podniky nacházejícími se ve srovnatelné situaci, jež by chtěly podat žádost o prominutí dovozního nebo vývozního cla z důvodu zvláštních okolností. Žalobce se na rozdíl od těchto podniků nemůže dovolávat prominutí cla z důvodu spravedlnosti. Dávka z výroby nevyvezeného cukru C je tedy ve všech ohledech postavena na roveň clu vybíranému z cukru dovezeného ze třetích zemí, vyjma oblasti právní ochrany. Odmítnutí použití pravidla o prominutí stanoveného v článku 13 nařízení č. 1430/79 v případech shodných s jinými případy, kdy tyto výhody byly hospodářským subjektům přiznány, je v rozporu se zásadou rovnosti.
- 52 Žalobce v tomto ohledu tvrdí, že dvě podmínky vyžadované článkem 13 nařízení č. 1430/79 pro prominutí nebo vrácení cla jsou v projednávané věci splněny. Zaprvé uplatňuje, že mu nemůže být vytýkáno žádné podvodné jednání nebo nedbalost, jelikož nevyvezení cukru C v projednávaném případě bylo plně přičitatelné podvodu spáchanému třetími osobami. Zadruhé tvrdí, že situace projednávaného případu je srovnatelná se situací, která vedla k vydání rozsudku Soudního dvora ze dne 7. září 1999, De Haan (C-61/98, Recueil, s. I-5003). Žalobce podotýká, že v projednávané věci měly nizozemské úřady ve velmi rané fázi k dispozici informace ohledně podvodu týkajícího se zásilek cukru C jím prodávaných, ale rozhodly se jej neinformovat o průběhu vyšetřování a z tohoto důvodu byl zbaven možnosti splnit své povinnosti a svou produkci cukru C řádně vyvézt.

- 53 Zcela podpůrně a pro případ, že Soud shledá, že se článek 13 nařízení č. 1430/79 nepoužije, žalobce tvrdí, že Komise však byla povinna zkoumat žádost o prominutí, a to i mimo rámec tohoto nařízení, a že tím, že se omezila na prohlášení žádosti za nepřijatelnou, porušila zásady právní jistoty, rovnosti a spravedlnosti. Žalobce uplatňuje, že pokud by Komise neměla takovou povinnost, existovala by mezera v jeho právní ochraně. Podotýká, že Soudní dvůr potvrdil, že se vyšší právní zásady, z nichž zejména zásada proporcionality, použijí na uvalení dávek z cukru C (rozsudek Soudního dvora ze dne 29. ledna 1998, Südzucker, C-161/96, Recueil, s. I-281, body 34 a 35). Rovněž připomíná stanovisko generálního advokáta Mischa k výše uvedenému rozsudku British Sugar, (Recueil, s. I-208), v němž je uvedeno, že článek 3 nařízení č. 2670/81 musí být vykládán a používán za dodržení obecných právních zásad.
- 54 Komise tvrdí, že prominutí dávky z důvodu nevyvezení cukru C musí být zkoumáno v rámci použitelných právních předpisů, s tím že zásada spravedlnosti ji nikterak nenutí k provedení šetření mimo uvedený rámec. Má za to, že situace výrobců cukru C, kteří nedodrží svou povinnost vyvézt tento cukr, není srovnatelná se situací hospodářského subjektu, který do Společenství dováží určité množství cukru, a nemůže tedy dojít k porušení zásady rovnosti z důvodu, že je s těmito hospodářskými subjekty zacházeno odlišně. Krom toho podotýká, že čl. 1 odst. 1 nařízení č. 2670/81 umožňuje prominutí dávky za nevyvezení cukru C za zvláštních okolností, zejména v případě vyšší moci.
- 55 Pokud se jedná o zcela podpůrný argument žalobce, Komise má za to, že použití ustanovení o spravedlnosti upraveného v celních právních předpisech na případ, který nespadá do jejich působnosti, samo o sobě zasahuje do zásady právní jistoty a rovnosti. Konečně se domnívá, že žalobce zaměňuje obecné ustanovení o spravedlnosti existující v celních právních předpisech Společenství s údajnou

zásadou spravedlnosti. Posledně uvedená zásada však neexistuje jako obecná zásada práva Společenství, poněvadž spravedlnost určitého opatření je tradičně předmětem kontroly v rámci použití zásady proporcionality.

Závěry Soudu

- 56 Ve svém druhém žalobním důvodu formulovaném podpůrně žalobce v podstatě tvrdí, že ačkoliv částka, která po něm byla požadována, nepředstavuje dovozní nebo vývozní clo, Komise porušila zásady rovnosti a právní jistoty a údajnou zásadu spravedlnosti tím, že zamítla žádost o prominutí jako nepřípustnou, aniž by přezkoumala její věcnou opodstatněnost v rámci nařízení č. 1430/79, tedy ve světle těchto zásad.
- 57 Zaprvé je na místě uvést, že spravedlnost neumožňuje odchýlení se od použití ustanovení právních předpisů Společenství mimo případ stanovený právní úpravou nebo za předpokladu, že právní úprava sama o sobě je prohlášena za neplatnou (rozsudek Soudního dvora ze dne 29. září 1998, First City Trading a další, C-263/97, Recueil, s. I-5537, bod 48). Jak bylo dříve rozhodnuto, částka stanovená v článku 26 základního nařízení a článku 3 nařízení č. 2670/81 nespadá do působnosti článku 13 nařízení č. 1430/79.
- 58 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že právní úprava OST v odvětví cukru stanoví, zejména v čl. 1 odst. 1 druhém a třetím pododstavci a v čl. 3 odst. 4 nařízení č. 2670/81, že dávka z cukru C není vybírána v situacích, jež jsou vnitrostátními

úřady uznány za případy vyšší moci. Spravedlnost tudíž nemůže odůvodnit rozšíření možnosti odchýlení se od výběru dotčené částky mimo takový případ vyšší moci.

- 59 Zadrugé je třeba připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou zásada rovnosti, jež tvoří součást základních zásad práva Společenství, vyžaduje, aby se v podobných situacích nepostupovalo odlišným způsobem, pokud odlišné zacházení není objektivně odůvodněno (rozsudek Soudního dvora ze dne 25. listopadu 1986, Klensch a další, 201/85 a 202/85, Recueil, s. 3477, bod 9; rozsudek Soudu ze dne 14. září 1995, Lefebvre a další v. Komise, T-571/93, Recueil, s. II-2379, bod 78).
- 60 Soud má však za to, že výrobce cukru C Společenství a hospodářský subjekt podléhající dovoznímu nebo vývoznímu clu se v žádném případě nenacházejí v podobné situaci. Jak již bylo výše uvedeno, skutečnosti dávající za vznik dlužným částkám, totiž nedostatek důkazu vývozu určitého množství cukru C ve stanovené lhůtě a dovoz zboží do celního prostoru Společenství, nejsou v těchto dvou případech stejné. Výrobce cukru podléhá zákazu prodeje své produkce cukru nad rámec kvóty na vnitřním trhu a z toho přímo plynoucí povinnosti jej vyvézt (výše uvedený rozsudek British Sugar, bod 41). Mimoto výrobce cukru C musí dodržet časový sled výroby, tedy musí skutečně vyrobít množství cukru rovnající se součtu jemu přidělených kvót A a B před tím, než může být určité množství cukru započteno jako cukr C (výše uvedený rozsudek British Sugar, bod 44). Dovozece oproti tomu takové povinnosti nepodléhá.
- 61 Z toho vyplývá, že podmínky umožňující konstatovat existenci diskriminace, nejsou v projednávané věci splněny.

- 62 Zatřetí, pokud jde o zásadu právní jistoty, v rozporu s tím, co tvrdí žalobce, nezakládá neexistence zvláštního mechanismu, který by mu umožnil z důvodu spravedlnosti požadovat prominutí částky, která je po něm požadována, porušení uvedené zásady. Vrácení nebo prominutí cla z důvodu spravedlnosti totiž představuje výjimku, která může být udělena pouze ve zvláště stanovených případech, přičemž ustanovení, která je upravují, musí být vykládána striktně. V tomto ohledu má Soud za to, že zásada právní jistoty je v tomto případě dodržena, jelikož povinnosti uhradit částky dlužné podle článku 26 základního nařízení a článku 3 nařízení č. 2670/81 vyplývají z jasně definované právní situace, umožňující hospodářskému subjektu rozpoznat povinnosti spojené s jeho činností.
- 63 Z výše uvedeného vyplývá, že tento bod žalobního důvodu musí být zamítnut. V důsledku toho tento žalobní důvod musí být rovněž zamítnut.
- 64 Je tedy namístě zamítnout žalobu v celém rozsahu.

K nákladům řízení

- 65 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobce byl ve sporu neúspěšný, je namístě uložit mu náhradu svých nákladů řízení, jakož i nákladů vzniklých Komisi, v souladu s návrhy Komise.

Z těchto důvodů

Soud (pátý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zamítá.**

- 2) **Žalobce ponese své náklady řízení a náklady řízení vzniklé Komisi.**

Lindh

García-Valdecasas

Jürimäe

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 7. prosince 2004.

Vedoucí soudní kanceláře

Předsedkyně

H. Jung

P. Lindh